

MINISTERSTWO
ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI

KRAJOWY
PLAN
ODBUDOWY

Raport z konsultacji społecznych

Kryteriów wyboru ostatecznych odbiorców wsparcia dla przedsięwzięć w ramach inwestycji A1.4.1. „Inwestycje na rzecz dywersyfikacji i skracania łańcucha dostaw produktów rolnych i spożywczych oraz budowy odporności podmiotów uczestniczących w łańcuchu” Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności

Warszawa, 25 maja 2022

Raport z konsultacji społecznych

Kryteriów wyboru ostatecznych odbiorców wsparcia dla przedsięwzięć w ramach inwestycji A1.4.1. „Inwestycje na rzecz dywersyfikacji i skracania łańcucha dostaw produktów rolnych i spożywczych oraz budowy odporności podmiotów uczestniczących w łańcuchu” Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności

1. Informacje ogólne

W dniu 3 maja 2021 r. strona polska przesłała do Komisji Europejskiej *Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO)* – dokument programujący wsparcie z *Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF)*.

Ze względu na harmonogram prac oraz zakres inwestycji wskazanych w KPO, konieczne jest wcześniejsze przygotowanie koncepcji zasad ich wdrażania, w tym również inwestycji A1.4.1. KPO pn. *„Inwestycje na rzecz dywersyfikacji i skracania łańcucha dostaw produktów rolnych i spożywczych oraz budowy odporności podmiotów uczestniczących*.

W trakcie dialogu technicznego z KE w sprawie zakresu, wskaźników celu i kamieni milowych inwestycji A1.4.1. KPO zaprojektowano opis kamienia milowego A20G¹ pn. *„Przyjęcie kryteriów wyboru beneficjentów dla wszystkich projektów w ramach tej inwestycji”*, którego realizację wyznaczono na I kwartał 2022 r.

MRiRW opracowało projekt *„Kryteriów wyboru ostatecznych odbiorców wsparcia dla przedsięwzięć w ramach inwestycji A1.4.1. Inwestycje na rzecz dywersyfikacji i skracania łańcucha dostaw produktów rolnych i spożywczych oraz budowy odporności podmiotów uczestniczących w łańcuchu w łańcuchu Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności”*, który został przekazany do konsultacji społecznych w dniu 5 kwietnia 2022 r.

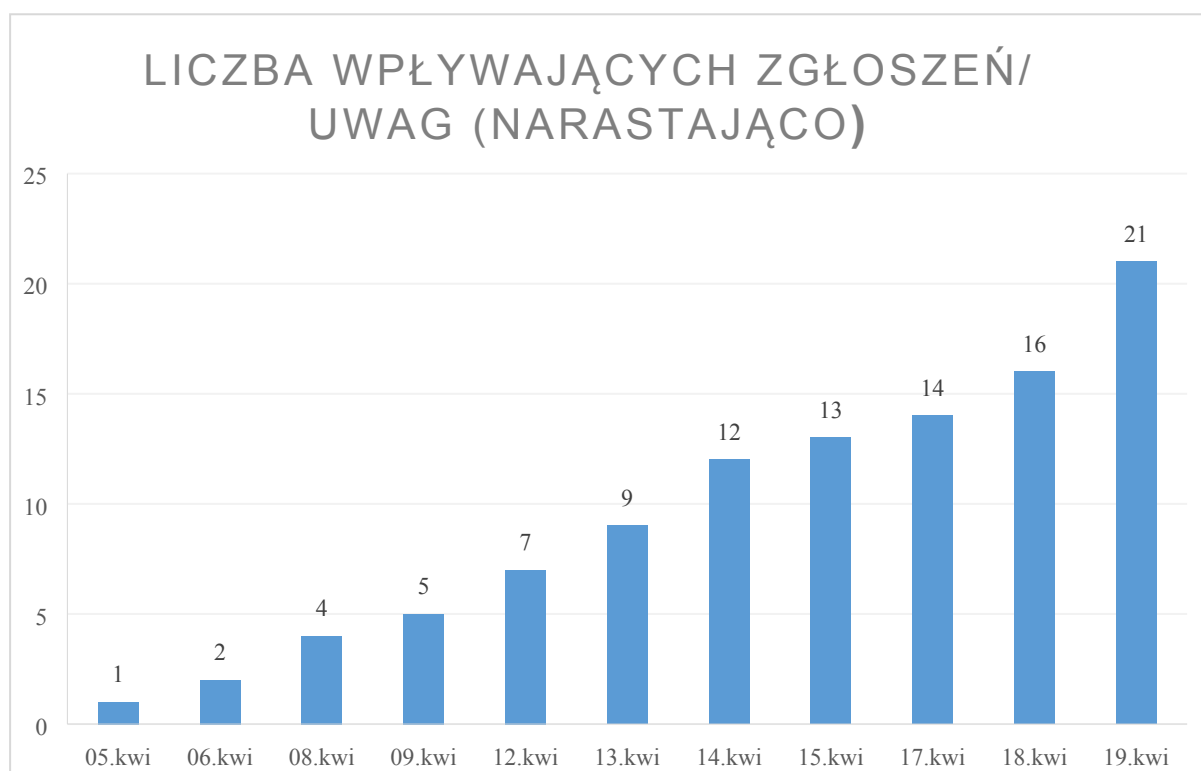
¹ Numer kamienia milowego zgodnie z aktualną wersją projektu załącznika do decyzji implementacyjnej ws. KPO

2. Informacja o przebiegu konsultacji społecznych

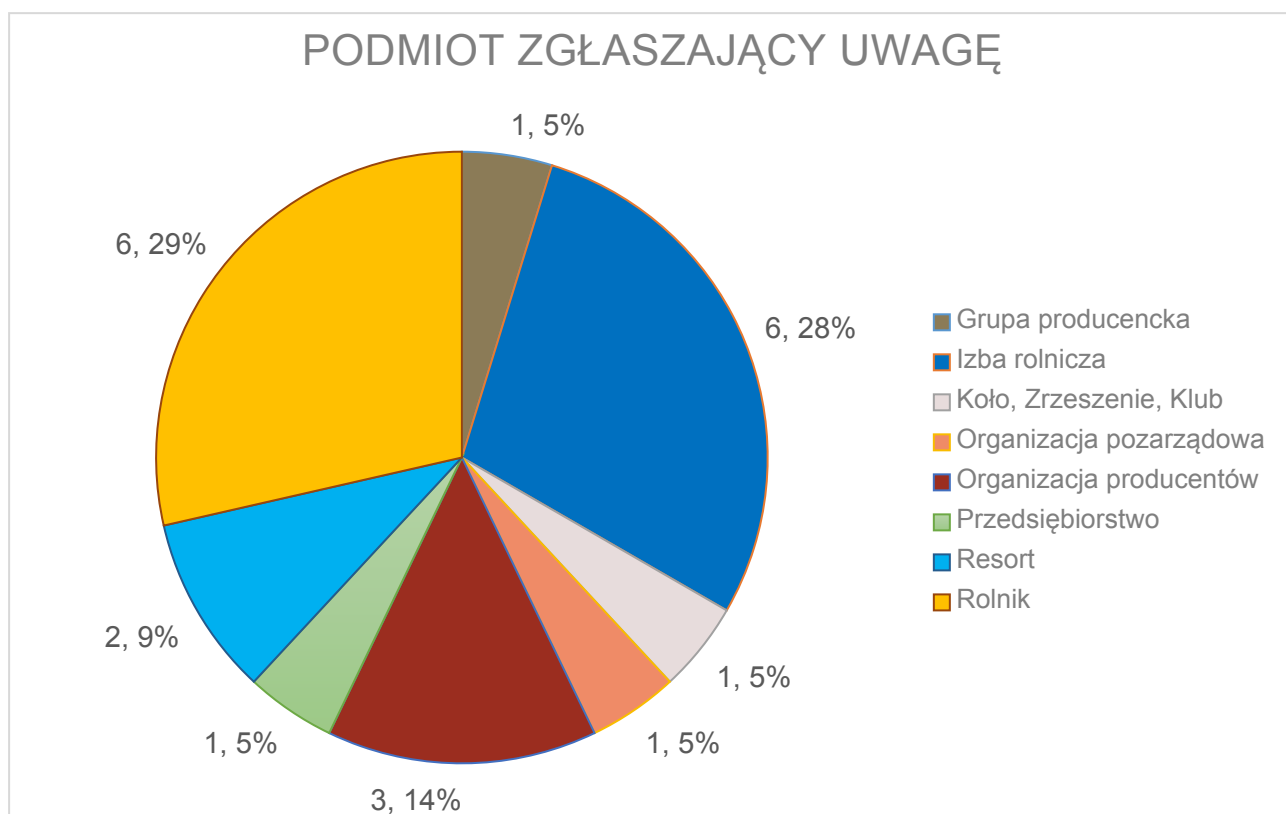
Konsultacje społeczne odbywały się w dniach 5 -18 kwietnia 2022 r. za pomocą interaktywnego formularza ankiety umieszczonej pod adresem

<https://www.gov.pl/web/rolnictwo/zapraszamy-do-udzialu-w-konsultacjach-spoecznych>.

Dodatkowo 8 kwietnia 2022 r. zaproszenie do wzięcia udziału w konsultacjach społecznych dokumentu zostało przesłane do członków Porozumienia Rolniczego, Krajowej Rady Izb Rolniczych, Krajowego Związku Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych oraz Rady Kobiet w rolnictwie oraz ministerstw z prośbą o przekazanie uwag do dokumentu. Poniższy wykres prezentuje liczbę wpływających zgłoszeń (narastająco).

Łącznie wpłynęło 21 zgłoszeń (z czego 5 po terminie) w zakresie uwag do dokumentu. Najwięcej uwag zgłoszono dzień po zakończeniu konsultacji społecznych tj. 19 kwietnia 2022 r. (5).

Większość uwag zgłosili rolnicy i przedstawiciele izb rolniczych. Organizacje producentów zgłosiły 3 spostrzeżenia do kryteriów wyboru. Uwagi zgłosiło również Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwo Finansów.

3. Uwagi i opinie zgłaszane podczas konsultacji społecznych

Część ze zgłoszonych uwag nie dotyczyła kryteriów wyboru ostatecznych odbiorców wsparcia dla przedsięwzięć w ramach inwestycji A1.4.1. „*Inwestycje na rzecz dywersyfikacji i skracania łańcucha dostaw produktów rolnych i spożywczych oraz budowy odporności podmiotów uczestniczących w łańcuchu*” Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności.

Uwagi i opinie nadesłane do kryteriów wyboru ostatecznych odbiorców wsparcia dla przedsięwzięć w ramach inwestycji A1.4.1. odnosiły się do następujących zagadnień:

- zwrócono uwagę na możliwą potencjalną rozbieżność między kryteriami dot. wielkości gospodarstw rolnych i warunkiem uczestnictwa w systemie rolnictwa ekologicznego wskazując, że przyjęcie jako progu co najmniej średniej powierzchni UR gospodarstwa w kraju/ województwie może dyskwalifikować

gospodarstwa ekologiczne, które są zwykle *mniejsze i mają bardziej zdywersyfikowaną produkcję*;

- zakwestionowano kryterium *wielkość gospodarstwa* wskazując, że *dyskryminuje ono małe gospodarstwa oraz mikro i małych przedsiębiorców i przeczy celom inwestycji (A1.4.1.) oraz zasadom niedyskryminacji i przejrzystości*;
- zaproponowano zmiany redakcyjne (rozwinięcie skrótów i zdefiniowanie pojęć takich jak TIK, GIJHARS, ONW);
- zgłoszono wątpliwość co do zasadności stosowania kryterium *„Przedsięwzięcie jest realizowane w powiatach, w których występowały PGR-y”* ze względu na odległy czas kiedy funkcjonowały takie podmioty;
- zaproponowano uwzględnienie w kryterium dot. współpracy w realizacji przedsięwzięcia współpracy w ramach *Zespołów Rolników* i innych mniej sformalizowanych grupach;
- w kryterium *"Przedsięwzięcie jest realizowane przez młodego rolnika"* zaproponowano doprecyzowanie, gdzie będzie realizowane przedsięwzięcie;
- zaproponowano rezygnację z kryterium *„Przedsięwzięcie jest realizowane w powiatach o dużym znaczeniu rolnictwa”*, uzasadniając, że *rejony o wysokiej produkcji rolniczej wytwarzają nadwyżki żywności, które muszą być przewożone na duże nieraz odległości. Jedynym ze sposobów na skrócenie łańcuchów dostaw jest rozwój produkcji rolniczej, drobnego przetwórstwa i handlu na terenach sąsiadujących z dużymi aglomeracjami. Znaczenie rolnictwa na tych terenach jest z reguły mniejsze.*

Uwagi i opinie dotyczyły też zakresu wsparcia inwestycji A1.4.1. oraz celów KPO:

- proponowano ukierunkowanie wsparcia na potrzeby rolników prowadzących sprzedaż detaliczną, ponieważ *jest to czasochłonny rodzaj sprzedaży i w związku z tym mało popularny gdyż zysk z wyższej ceny nie pokrywa kosztu czasu jaki trzeba dołożyć do tego rodzaju handlu*;
- pozytywnie odniesiono się do projektowanego wsparcia z zakresu wymiany pokryć dachowych zawierających azbest na inne –alternatywne wskazując jednocześnie, że wsparcie powinno dotyczyć m.in. zakupu materiałów na wykonanie nowego pokrycia dachu;

- proponowano objęcie wsparciem w ramach A1.4.1. kosztów modernizacji i remontów istniejącej infrastruktury gospodarstw rolnych;
- proponowano aby wsparcie w ramach inwestycji A1.4.1. KPO adresowane było również do przetwórców z branży rybnej z uwagi na wysokie koszty produkcji, a co za tym idzie – aby kryteria odnosiły się również do przetwórców rybołówstwa;
- pozytywnie oceniono propozycję dot. objęcia wsparciem ze środków KPO centrów dystrybucyjnych proponując jednocześnie, by wsparcie objęło zwiększanie nowoczesnych, ekologicznych powierzchni magazynowych producentów lub przetwórców rolno-spożywczych;
- zaproponowano aby KPO ponownie miało określone cele związane z odbudową i tworzeniem odporności społeczno-gospodarczej Polski po kryzysie wywołanym pandemią COVID-19 oraz skutkami wojny, dopasowując reformy strukturalne i inwestycje do nowej sytuacji;
- zaproponowano aby KPO zostało ponownie zweryfikowane pod kątem linii demarkacyjnej oraz komplementarności celów i projektów zawartych w innych dokumentach strategicznych dotyczących rolnictwa;
- zgłoszona została propozycja/ postulat dotyczący ponownej analizy i aktualizacji dokumentów strategicznych dla polskiego w związku z nową sytuacją społeczno – gospodarczą o charakterze globalnym;
- wskazano również, że KPO nie zawiera celów i projektów, które zapewniłyby realne bezpieczeństwo żywnościowe dla ogółu społeczeństwa Polski oraz przybyłych i potencjalnych emigrantów z innych krajów, w tym z Ukrainy oraz nie zawiera planowanych działań w celu zapewnienia utrzymania co najmniej obecnego poziomu produkcji produktów rolnych oraz zapewnienia bezpieczeństwa produkcji (np. gwarancji niezbędnego stabilnego zaopatrzenia w paliwa, energię oraz inne czynniki produkcji) dla zakładów przetwórczych - dla zapewnienia możliwości przerobu wielkości wytworzonych przez polskich rolników produktów rolnych;
- zaproponowano uproszczenie procedury uboju trzody chlewnej oraz bydła na użytek własny;
- wskazywano na małe lub brak korzyści dla rolników ze wsparcia przetwórstwa rolno-spożywczego (które miało miejsce począwszy od programu SAPARD),

proponując ograniczenie wsparcia a rzecz przetwórstwa do *dotacji dla RHD oraz przetwórstwa prowadzonego w ramach gospodarstw rolnych oraz grup producentów, w tym spółdzielni mleczarskich*;

- podniesiono wątpliwość co do zasadności kierowania wsparcia dla małych i średnich zakładów przetwórstwa rolno-spożywczego, wskazując, że w branży ubojowej i mięsnej, *większość firm, która otrzymała wsparcie z wcześniejszych programów, niestety już nie istnieje... a przeznaczone na ten cel środki w KPO będą niewykorzystane*. W zamian proponowano przeznaczenie środków na *przygotowanie rolników do współpracy z sieciami detalicznymi*;
- zaproponowano dodanie do kosztów kwalifikowalnych we wsparciu inwestycji rolników dot. rolnictwa 4.0. kosztu zakupu i montażu wyposażenia budynków inwentarskich w system zarządzania temperaturą i natężenia światłem);
- zwrócono uwagę na zachowania spójności z tekstem KPO i nie zawężanie wsparcia dla inwestycji magazynowych do rozbudowy i modernizację infrastruktury logistycznej i technologicznej służącej przechowywaniu i wprowadzaniu do obrotu produktów rolnych i spożywczych, ale również *skupowaniu i przygotowaniu do sprzedaży produktów*;
- zaproponowano wprowadzenie *dotacji do fungicydów i pestycydów*, wsparcie do *upowszechniania dodatków do żywności E tj. konserwantów, barwników, emulgatorów, poprawiaczy smaku, zapachu* itp. oraz wdrożenie modelu paszowego opartego na diecie podstawowej uzupełnianej premiksami (suplementami diety);
- jedna z propozycji dotyczyła również ograniczenia strat marnowania żywności poprzez zawężenie informacji umieszczanych na opakowaniach żywności wyłącznie do oznaczenia Produkt Polski, które to oznaczenie będzie gwarantem bezpieczeństwa produktu (bez umieszczania daty produkcji, spożycia lub *najlepiej spożyć przed*).

4. Sposób uwzględnienia uwagi i opinii zgłoszonych w trakcie konsultacji społecznych

Wszystkie zgłoszone uwagi/ opinie zostały przyjęte lub wskazano dla nich wyjaśnienie:

Lp.	Zgłoszona uwaga	Sposób uwzględnienia/ wyjaśnienie
1	przyjęcie jako progu co najmniej średniej powierzchni UR gospodarstwa w kraju/ województwie może dyskwalifikować gospodarstwa ekologiczne, które są zwykle mniejsze i mają bardziej zdywersyfikowaną produkcję	Kryterium „Wielkość gospodarstwa” zostanie przeniesione z listy merytorycznych kryteriów dostępu na listę kryteriów premiujących. W ten sposób ze wsparcia nie będą wykluczone gospodarstwa, których powierzchnia jest mniejsza niż średnia w województwie (gdzie będzie realizowane przedsięwzięcie) lub średnia pow. gospodarstwa w kraju.
2	kryterium wielkość gospodarstwa dyskryminuje małe gospodarstwa oraz mikro i małych przedsiębiorców i przeczy celom inwestycji (A1.4.1.) oraz zasadom niedyskryminacji i przejrzystości	
3	proponuje się rozwinięcie skrótów takich jak TIK, GIJHARS, ONW	Zostaną rozwinięte skróty.
4	Należy zrezygnować z kryterium „Przedsięwzięcie jest realizowane w powiatach, w których występowały PGR-y” ze względu na odległy czas kiedy funkcjonowały takie podmioty	Kryterium „Przedsięwzięcie jest realizowane w powiatach, w których występowały PGR-y” nie zostanie usunięte, ale będzie stosowane wyłącznie jako kryterium premiujące i tylko w odniesieniu do wsparcia organizacji zajmujących się redystrybucją żywności na cele społeczne.
5	uwzględnienie w kryterium dot. współpracy w realizacji przedsięwzięcia współpracy w ramach Zespołów Rolników i innych mniej sformalizowanych grupach	Kryterium nie zostanie poszerzone o współpracę w ramach zespołów rolników i innych nieformalnych grupach z uwagi na trudności w możliwości weryfikacji spełnienia tego kryterium na etapie oceny i kontroli.
6	Dodanie w kryterium "Przedsięwzięcie jest realizowane przez młodego rolnika" informacji, gdzie będzie realizowane przedsięwzięcie	Kryterium „Przedsięwzięcie jest realizowane w przez młodego rolnika” nie będzie uzupełniane o informacje gdzie będzie realizowane przedsięwzięcie, ze względu na sposób weryfikacji kryterium, który nie jest powiązany z weryfikacją miejsca realizacji przedsięwzięcia: <i>Weryfikowane jest czy przedsięwzięcie jest realizowane przez rolnika do 40 roku życia włącznie; kryterium uważa</i>

Lp.	Zgłoszona uwaga	Sposób uwzględnienia/ wyjaśnienie
		<p><i>się za spełnione jeśli w roku, w którym organizowany jest nabór wniosków wnioskodawca ma nie więcej niż 40 lat (decyduje rok urodzenia).</i></p>
7	<p>usunięcie kryterium „<i>Przedsięwzięcie jest realizowane w powiatach o dużym znaczeniu rolnictwa</i>”, ponieważ rejony o wysokiej produkcji rolniczej wytwarzają nadwyżki żywności, które muszą być przewożone na duże nieraz odległości. Jedynym ze sposobów na skrócenie łańcuchów dostaw jest rozwój produkcji rolniczej, drobnego przetwórstwa i handlu na terenach sąsiadujących z dużymi aglomeracjami. Znaczenie rolnictwa na tych terenach jest z reguły mniejsze.</p>	<p>Kryterium nie będzie stosowane we wsparciu na rzecz rozwoju przetwórstwa i rozwoju bazy magazynowo dystrybucyjnej żywności i artykułów rolniczych.</p> <p>Kryterium będzie ujęte w liście kryteriów premiujących w odniesieniu do wsparcia gospodarstw rolnych z zakresu inwestycji dot. rolnictwa 4.0.</p>